I чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 30. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го ЛЮТОГО 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 16, 1961 No. 30. VOL. LXVIII.

ПРЕЗИДЕНТ І УРЯД НАМАГАЮТЬСЯ ПРИСПІШИТИ ЗАХОДИ ПРОТИ РЕЦЕСІЇ

Спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн (зліва) і провідник демократичної більшости в Палаті Джан В. МекКормек після конференції з президентом Кеннеді в Білому Домі, що її темою була справа рецесії.

Вашингтон. — 14-го лютого відбулася в Білому Домі конференція, в якій взяли участь члени Президентового кабінету і провідники демократичної більшости в Конгресі. Після цих нарад спікер Палати Сем Рейбирн заявив журналістам, що на конференції обговорювали економічну ситуацію країни і справу допомоги безробітним. На думку Рейбирна знижка починає бути небезпечною, і треба все зробити, щоб скріпити економіку, яка не сміє дійти до рецесії, що була в 30-их роках. Президент Кеннеді в найближчих днях проситиме Конґрес приспішити працю над законопроєктами про скріплення економіки. Про це ширше повідомить він населення на пресовій конференції, яка має відбутися 15-го лютого ввечері, і яку передатимуть безпосередньо через радіо і телевізію. На конференції звітував секретар праці Артур Дж. Голдберг про свою поїздку до районів із більшим числом безробітних. На його думку ситуація є дуже критична і вимагає негайної акції. В політичних колах гадають, що цією конференцією Президент хотів звернути увагу на те, що Конґрес задовго „відпочиває", і що вже треба б почати працю на Капітолі. Досі Конґрес не звертав уваги на критичний стан економіки країни, бо перших шість тижнів на Капітолі були виповнені вибором Конґресових Комісій. Сенат працює тільки два дні в тижні. Республіканські члени Конґресу цього тижня їздили до своїх виборчих округ, де виголошували промови з приводу Дня Лінкольна. В політичних колах гадають, що теперішня бездільність Конґресу допомагає до того, щоб вияснити настрої республіканців до протирецесійних урядових заходів. Уряд говорить про рецесію і пригадує 30-ті роки, а республіканці твердять, що це роблять демократи для політичних цілей.

Рейбирн сказав, що „робітник без праці не має купівельної сили. Робітники бажають, щоб в цій ділянці щось зробити, щоб продовжити для них виплату допомоги і щоб створити більше варстатів праці". В цій справі мають діяти також секретарі торгівлі і рільництва — Лютер Г. Годжес і Орвілл Фрімен. Секретар скарбу Даґлес Діллон звітував на конференції про збалансування платничого бюджету та про інші фінансові проблеми. Кеннеді заявив, що він перешле Конґресові своє спеціяльне звернення в справі допомоги шкільництву аж в понеділок 20-го лютого, або аж у вівторок 21-го лютого. Після того Кеннеді звернеться з посланням до Конґресу в справі будівельної програми. Проєкт про допомогу шкільництву відкладено, бо ще не був готовий в цьому тижні. В справі безробіття і скріплення економіки „в загальному обговорили те, що вже запропоновано" — казав Рейбирн. В цій дискусії згадували і про будову нових шкіл та продовження реченця допомоги для безробітних. Рейбирн заявив, що найгірше в цій справі те, що „число безробітних і далі збільшується". Він казав, що обидві партії вже визначили своїх членів до Конґресових Комісій, і тепер, як заявили провідники демократичної більшости в Палаті Репрезентантів Джан В. Кормек і Карл Алберт, Палата „буде швидко діяти", щоб ухвалити законопроєкт для скріплення економіки і допомоги безробітним. Рейбирн заявив, що, покищо, немає виглядів на зменшення прибуткових податків.

КОМІТЕТ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ ВЖЕ ЗАІНКОРПОРОВАНИЙ; ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ ДАЛЬШЕ ПЕРЕВІРЯЮТЬ МІСЦЯ НА ПОБУДОВУ ПАМ'ЯТНИКА У ВАШИНҐТОНІ

Ню Йорк. — Крайовий Комітет Пам'ятника Шевченкові створений з ініціятиви Українського Конґресового Комітету для вшанування пам'яті Тараса Шевченка у сторіччя його смерти і зокрема для здійснення схваленого Конґресом і підписаного Президентом ЗДА закону про побудову пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні, перевів уже в життя включену в закон постанову та заінкорпорувався в стейті Ню Йорк. Справу інкорпорації Комітету вів адв. Іван Робертс і формальність інкорпорації переведено на підставі рішення судді першого дистрикту Верховного Суду, Вільяма С. Гехта з 26-го січня ц. р., в департаменті стейту ньюйоркського стейту в дні 2-го лютого 1961 р. Вимога про інкорпорацію відповідного Комітету була включена, як згадано, в закон про побудову пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні. Рівночасно адв. Іван Робертс поробив відповідні заходи, щоби всі пожертви складені громадянством на фонд будови пам'ятника, могли бути включені у фонди звільнені від оподаткування. Із переведенням цих законних формальностей, Комітет уже з днем 1-го березня ц. р. приступить до інтенсивної кампанії збірки фондів на побудову пам'ятника, висоту яких передбачається на чверть мільйона долярів.

Тим часом члени Екзекутиви Комітету Пам'ятника Шевченкові: екзекутивний директор Дм. Галичин, референт зв'язків И. Лисогір та ред. Вол. Душник і Ан. Драган відвідали минулого вівторка, 14-го лютого, Вашинґтон і там разом з головою УККомітету та заступником голови очолюваного проф. Романом Смаль - Стоцьким Комітету Пам'ятника Шевченкові проф. Левом Добрянським оглянули ряд місць, що їх уже раніше члени Мистецької Комісії згаданого Комітету під головством п. С. Гординського намітили як можливі для двигнення пам'ятника нашому Кобзареві. Зокрема уважно оглянено два місця, що могли б бути до розпорядження для тієї цілі та на які Комісія звернула окрему увагу, а це невеличкий сквер на перехресті міжнародно - дипломатичної Массачуссетс Евню та вулиці „С" і більшу площу на перехресті широкої 16-ої вулиці та Колумбія Ровд. Крім того, проф. Л. Добрянський показав відвідувачам ще одно місце, яке могло б бути до розпорядження та якого не мала ще нагоди оглянути Мистецька Комісія, а це досить велика площа при репрезентативній Вірджінія Евню і 21-й вулиці, напроти будинку Державного Департаменту і у віддалі тільки чотирьох „блаків" від величного монументу Вашинґтонові, що стоїть напроти Білого Дому. Проф. Добрянський не припиняє ще й дальших заходів у перевірці усіх можливостей підшукати та забезпечити для будови пам'ятника Т. Шевченкові якнайкраще місце. При цій нагоді відвідувачі в розмові з проф. Добрянським інформувались та обмірковували різні аспекти як остаточного вибору місця та його достосування, так і плянування та самої будови пам'ятника. Відвідини у Вашинґтоні, перевірка місць та обмірковування багатьох справ і проблем, зв'язаних з плянованою будовою пам'ятника Шевченкові, є ще в пляні інших членів Комітету і щойно після такого основного і дбайливого розгляду будуть винесені відповідні остаточні рішення.

Президент вніс законопроєкт про медичну опіку над пенсіонерами

Вашинґтон. — 13-го лютого президент Кеннеді вніс законопроєкт про медичну опіку над емеритами до Конґресу, переславши текст його до віце-президента Джансона і спікера Палати Репрезентантів Сема Рейбирна. Здійснення цього проєкту коштуватиме по одному більйонові долярів річно в найближчих роках. Фінансування цього проєкту відбуватиметься на основі здорової засади, яка обов'язує в соціяльному забезпеченні. Затруднені і працедавці мають платити збільшені ставки до соціяльного забезпечення, які дадуть річно по $1,500,000,000. З медичної опіки користатимуть коло 14,250,000, які належать до соціяльного забезпечення, а 2,500,000 осіб у віці понад 65 років не зможуть із неї користати, бо не належать до соціяльного забезпечення. 9 республіканських сенаторів внесли свій проєкт про медичну опіку над старшими людьми, поза рямками соціяльного забезпечення. Демократичний проєкт в Сенаті підтримує сенатор - демократ із Ню Мексіко Клінтон Андерсон, а в Палаті його спонзорує конґресмен демократ із Каліфорнії — Сесіл Р. Кінґ.

МекЕлрой передбачає унію між ЗДА і Канадою

Торонто. — Колишній секретар оборони ЗДА Ніл МекЕлрой, який є тепер головою компанії Проктер енд Гембел, промовляючи на Торговельній Раді в Торонті заявив, що в майбутньому мусить прийти до спільного ринку між ЗДА і Канадою, бо економічна співзалежність між обидвома країнами зростає і вона спричинить те, що вже в найближчих роках мусить прийти до митної унії між Канадою і ЗДА. ЗДА пропонували таку митну унію Канаді вже в 1911-му році, але Домінія відкинула тоді ту пропозицію, хоч в Канаді велася в тому напрямку відповідна агітація. В трьох попередніх роках було кілька пропозицій в тому напрямку збоку ЗДА, — казав МекЕлрой. Великий ріст економіки в Канаді і потреба щораз то більших капіталів від ЗДА для інвестиції в Канаді приспішать заключення митної унії між цими обидвома країнами. Канадійський уряд не сміє своєю економічною політикою зменшувати охоти американців до інвестицій в Канаді.

СОВЄТИ ЗАПОВІДАЮТЬ БОЙКОТ ГАММЕРШИЛДА, СКИДАЮЧИ НА НЬОГО ВИНУ ЗА СМЕРТЬ ЛЮМУМБИ, І ВИМАГАЮТЬ ВИВЕДЕННЯ ВІЙСЬК ОН ІЗ КОНҐА

В Москві, Варшаві і Београді організована юрба здемолювала бельгійські амбасади

Фотознімка із зорганізованої владою демонстрації совєтських і афро - азійських студентів біля бельгійської амбасади в Москві у вівторок 14-го лютого з приводу загибелі Люмумби.

Москва. — Совєтський уряд, використовуючи як претекст смерть Люмумби, започаткував широку кампанію, спрямовану на усунення Даґа Гаммершилда із становища Генерального Секретаря Об'єднаних Націй. В окремій, проголошеній ТАСС-ом у вівторок 14 лютого заяві, Совєти натаврували Гаммершилда, як „співучасника змови й організатора вбивства Люмумби" і висловили вимогу негайного виведення збройних з'єднань ОН з Конґа, що мало б відбутися найдалі до одного місяця. В заяві підкреслено, що совєтський уряд „не вдержуватиме ніяких зв'язків із Гаммершилдом і не визнавати його як офіційного репрезентанта Об'єднаних Націй". В дальшому у заяві ТАСС-а висловлені такі вимоги: Об'єднані Нації мусять натаврувати і засудити дії Бельгії, вислідом яких було замордування конґолійського прем'єра Люмумби, віце - президента сенату Окіта, що названий в заяві головою сенату, і міністра для справ молоді Мпольо, що визначений там же, як міністер оборони Конґа. „Ставленники колоніялістів" Чомбе і Мобуту мають бути ув'язнені військами ОН і суджені, як спричинники смерти Люмумби, Мпольо й Окіта. Усі бельгійські військові з'єднання мусять бути негайно розв'язані, роззброєні і депортовані з Конґа. Наприкінці в совєтській заяві стверджено, що єдиним законним урядом Конґа є уряд діючого прем'єра Антуана Гізенґи, вишколеного в Москві комуніста, який звернувся із закликом до країн світу за допомогою для рятування його країни. Допомогу цьому урядові вважає совєтський уряд „священним обов'язком усіх волелюбних народів" і дасть йому усю можливу підтримку. Проголошуючи цю заяву Совєти, приготовили водночас проєкт резолюції на найближче засідання Ради Безпеки ОН, що визначене на середу 15 лютого, в якій вимагають натаврування Бельгії, як спричинника міжнародного злочину й аґресора, дії якого є загрозливі для міжнародного миру, і водночас із негайного ув'язнення і поставлення під суд прем'єра Катанґи Чомбе і генерала Мобуту. Закінчується ця резолюція вимогою припинення всіх операцій ОН в Конґо й усунення Даґа Гаммершилда із становища Генерального Секретаря ОН.

Атакований Совєтами Даґ Гаммершилд не зайняв досі ніякого становища до совєтських заяв і резолюцій, відбув тільки ряд зістрічей із представниками делеґацій різних країн світу до ОН, між іншим теж і розмову з амбасадором ЗДА до ОН Адлесм Стівенсоном. Розмова ця відбулася за 5 хвилин після проголошення совєтського комунікату і після її відбуття Стівенсон заявив, що З'єдинені Держави Америки підтримуватимуть Гаммершилда і раді підтвердити це своє становище. Так же само висловилися за Гаммершилдом представники Великої Британії, Франції й інших держав Заходу. В акції проти Гаммершилда солідаризуються із Совєтами не тільки країни комуністичного бльоку, але й теж Югославія й Об'єднана Арабська Республіка. Уряд останньої проголосив навіть вже офіційне визнання повстанського режиму Антуана Гізенґи, як „законного національного уряду Конґа". Державний секретар ЗДА Дін Раск відбув зустрічі з французьким й індійським амбасадорами для обговорення з ними ситуації, викликаної совєтськими вимогами. В самому Конґо панує спокій, не було ніяких демонстрацій навіть у Стенлейвілі, що є осідком Гізенґи. Прем'єр Катанґи Чомбе виступив із гострою атакою проти ОН, заперечуючи їм право втручатися у внутрішні справи Конґа й обвинувачуючи їх політику, яка причинилася тільки до поглибленням хаосу в Конґо.

Комуністи організують демонстрації проти Заходу з приводу смерти Люмумби

Москва. — У Москві відбулись бурхливі демонстрації яких 6.000 робітників і студентів, зігнаних партійно-поліційним апаратом, на знак протесту проти смерти конґолійського ватажка Патріса Люмумби. При повній пасивності сильних відділів поліції — юрба демонстрантів вибила всі вікна в бельгійській амбасаді та обкидала будинок пляшками з чорнилом. Будинки американської й англійської поліції були сильно сторожені, щоб демонстранти з власної пильности не перетягли струни і не захотіли допускатись насильств також супроти інших, як лиш бельгійська, амбасад. Комуністичні демонстрації відбулись також в різних інших столицях сателітних країн, а також в Београді, Каїрі й деяких інших азійсько-африканських країнах. Найпершою ціллю атак демонстрантів є Бельгія, як ніби безпосередньо винувата країна за вбивство Люмумби з уваги на поміч, яку Бельгія дає найбагатшій конґолійській провінції Катанґа і її президентові Мойсе Чомбе, завзятому противникові Люмумби і комуністів. Вівторкові московські демонстрації проти бельгійської амбасади подібні на демонстрації з 20 червня 1958 року проти данської амбасади як ніби у відплату за демонстрації данців проти Москви з приводу вбивства москалями мадярського прем'єра Імле Надя. З такої нагоди большевики зорганізували були 23 червня 1958 р. демонстрацію проти західньонімецької амбасади в Москві, а 5 листопада 1956 року совєтські поліціянти й фабричні політруки зігнали були юрбу для демонстрування проти амбасад ЗДА, Англії і Франції у зв'язку з Суезькою кризою. Ясно, що в Совєтах і інших комуністичних країнах ніяка „мирна демонстрація" не є можлива, якщо її не зорганізують і їй не провадитимуть самі комуністичні посіпаки.

Південно-корейські екстремісти проти економічної допомоги від ЗДА

Сеул. — Нова умова про допомогу від З'єдинених Держав для Південної Кореї викликала гостру дебату в південно-корейському парляменті. Опозиція закинула урядові д-ра Джана М. Чанґа, що підписана в минулому тижні між південно-корейським урядом та американським амбасадором умова встановляє „окупаційний режим" Америки, признаючи ніби Америці контролю над південно-корейським господарством. Прем'єр Чанґ рішуче цьому заперечував. Найбільше критики викликала та частина договору, в якій признається право Америці перевірювати спосіб видаткування американської допомоги: на які цілі вона пішла й коли. Критики того договору промовчували, що З'єдинені Держави насправді фінансують 52 % всього південно-корейського бюджету та що зокрема ЗДА здвигнули своїм коштом і далі втримують всю південно-корейську армію. Праві й ліві південно-корейські екстремісти хочуть далі діставати від Америки, все, що вона дає, але противляться будь-якій контролі над уділюваною допомогою.

У Туреччині засновано нових 7 політичних партій

Анкара. — На місце колишньої фактично диктаторської Демократичної партії президента Селяля Баяра й прем'єра Аднана Мендереса, судовий процес яких все ще не закінчився, виступили на політичну арену Туреччини сім партій, з Народно - республіканською партією у проводі, яка насправді є при владі від 27 травня 1960 року, коли-то гурт високих старшин перевів безкровний державний переворот, виарештувавши всю державну верхівку. Голоною проблемою всіх тих партій є дістати голоси 4-х мільйонів громадян, які голосували були на Демократичну партію, яка тепер заборонена. Здаючи собі справу з атракційности тієї партії, уряд заборонив новим партіям вставити в свою назву прикметник „Демократичний". Всі ці партії приготовляються до великого суперництва в найближчих парляментарних виборах, які мають відбутись в жовтні цього року і заступити цивільним урядом теперішнє правління військової хунти. За закордонними обсерваторами, великі шанси має з нових партій остання з них — Партія нової Туреччини, у проводі якої став колишній міністер фінансів, економіст Екмер Алікан який проповідує гасло духового переродження й нового способу думання для турків, що в розмірно недовгому історичному періоді пережили то кілька найглибших державно політичних, але й психологічних потрясень.

72 ОСОБИ ЗГИНУЛО В ЩЕ ОДНІЙ КАТАСТРОФІ ЛІТАКА В ЕВРОПІ

Брюсель. — (Радіоповідомлення). В середу, 15-го лютого вранці, тут розбився літак бельгійської лінії „Сабена" і в цій новій катастрофі мало згинути 72 подорожні. Літак, що розбився безпосередньо перед висадкою на місцевому летовищі, віз з Америки туристів і спортовців до Праги на змагання за світове мистецтво у мистецькій їзді на льоду. Серед тих, що згинули в катастрофі, є 17 зголошених до змагань американських спортовців.

Москва помагає Пакістанові добути нафту

Карачі. — Пакістан і Совєтський Союз підписали в минулий понеділок умову, за якою Совєти своїми грішми, вирядом і техніками обіцяли розбудувати Пакістанові нафтовий промисл. Покищо у Пакістані нема нафтових джерел, але пакістанські інженери твердять, що є там зложжя, що їх треба добути. За західніми коментарями, умова, підписана з большевиками гірша для Пакістану, ніж він був би мав з Заходом, але Пакістан злакомився на велику готівкову позичку на довгий термін і за низьким опроцентуванням. Нафтові компанії Заходу не квапились до тієї торговельної трансакції з Пакістаном, коли тим часом большевицький амбасадор і спроваджені ним совєтські інженери заохочували пакістанців, обіцюючи їм золоті гори з багатств, що ніби дрімають під поверхнею землі.

В АМЕРИЦІ

● **Едмунд М. Пітерсон**, директор відділу молоді при церковній організації Адвентистів, промовляючи на конференції в Мавнт Верноні, Огайо, критикував Білий Дім за те, що там влаштовують в окремій кімнаті бар, де можна пити алкогольні напої під час прийнять. Пітерсон казав, що „алкоголізм є більшою загрозою для ЗДА, як комуністична небезпека".

● **Кіновирібня „Твентієт Сенчері Факс** повідомила, що вона купила твір Президентового брата головного прокуратора Роберта Ф. Кеннеді під заголовком „Ворог серед нас", і буде на основі цього твору накручувати фільм. В цьому творі Роберт Ф. Кеннеді писав про надужиття в робітничих спілках. Він був правним дорадником Сенатської Комісії, яка досліджувала неправильності в робітничих організаціях.

● **Стейтовий сенатор МекНіл** Мічелл заявив, що треба залишити як національну пам'ятку будинок Метрополітальної опери в Ню Йорку при Бродвеї і 40-ій вулиці після того, як ця опера перенесеться до Центру Лінкольна, як буде готовий. Сенатор Мічелл заявляє, що треба зберегти теперішній будинок опери, що має 78 років, і який такі довгі роки служив мистецтву і як такий є відомий не тільки в ЗДА, але і в цілому світі.

● **В Ню Гейвені**, в Єльському університеті відзначають - 100 річчя перших трьох докторатів із філософії. В цій врочистості мають брати участь коло 1,000 випускників того університету, між ними має бути і колишній державний секретар Дін Ачесон, який промовлятиме на окремому прийнятті з цієї нагоди.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Відкриття виставки Віктора Цимбала і Сергія Литвиненка** відбудеться в залях Українського Інституту Америки при 2 Іст 79-ій вулиці в Ню Йорку в неділю, дня 19-го лютого ц. р., о год. 1-ій вполудне. Виставка охоплюватиме малярські праці артиста-маляра Віктора Цимбала і скульптурні праці-бронзи і теракоти — Сергія Литвиненка. Виставка триватиме до 5 березня і буде доступна для відвідування щодня від год 1-ої вполудне до 7-ої вечора.

● **Доповідь Констянтина Варварова** п. н. „До питання про міжнародно-правний статус УССР" відбудеться в рямцях наукового засідання Економічно-правничої секції і Комісії для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом УВАН в суботу, дня 18-го лютого ц. р., о год. 5.30 веч., в приміщенні Академії.

● **Відкриття першої виставки малярських праць Володимира Бачинського**, влаштовуваної Об'єднанням Мистців Українців в Америці, відбудеться в неділю дня 19-го лютого ц. р., о годин 12-ій в полудне в залі Літературно - Мистецького Клюбу при 149 Другій Евню в Ню Йорку Крім неділі 19-го лютого, виставка буде ще відкрита для оглядання тільки в суботу 25-го лютого від год. 8-ої до 10-о веч. і в неділю дня 26-го лютого від год. 12-ої до 8-ої вечора.

У СВІТІ

● **Новий конґолівський прем'єр** Жозеф Ілео має всього 39 років і є одним із нечисленних конґолійських муринів, що мають високу освіту. Він студіював соціологію в Парижі й Брюсселі. Був автором меморандуму з 1958 року з домаганням самостійности для Конґа, сидів кількакратно в в'язниці за колоніяльного панування Бельгії в Конґо та був співосновником партії Національного руху. Але тому, що він малого росту, кволий і поганий промовець, не він, а його приятель Патріс Люмумба став найпопулярнішою фігурою і першим прем'єром з диктаторськими нахилами. Згодом він цілком порвав з Люмумбою.

● **Східньо-німецькі соціялісти** злаються у своїй пресі проти адміністрації през. Кеннеді, закидаючи їй, що вона йде слідами політики зненавидженого ними покійного державного секретаря Доллеса. Лють східньо-німецьких комуністів викликала промова американського амбасадора Волтера Довлінґа, який приїхав спеціяльно до західнього Берліну для заявлення вірности З'єдинених Держав принципам волі німців взагалі та берлінців зокрема.

● **„Трібюн де Женев"**, один з чолових швайцарських щоденників, дуже критично висловився на тему призначення до Швайцарії на нового американського амбасадора Ерла Е. Смита, колишнього амбасадора ЗДА на Кубі, який підтримував тамошнього диктатора Батісту і не вірив в перемогу Фіделя Кастра. Однак західні обсерватори в Швайцарії твердять, що Швайцарія не зголосить офіційно ніяких застережень проти особи Смита.

● **Князь Фридрих Пруський**, внук у прямій лінії кайзера Вільгельма II, який живе в Англії під прибраним прізвищем Джордж Менсфілд, зголосив через англійський суд претенсії до комуно - польського уряду за сконфіскування його приватного мастку на Шлеську, що його поляки прилучили до Польщі після останньої війни. Фридрих — англійський громадянин, а між Польщею і Англією є умова щодо відшкодування громадянам Англії.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Люмумба

Убивство першого прем'єра Конголійської республіки Патріса Люмумби в минулу неділю кинуло новий жмут світла на трагедію тієї країни з її 13-мільйоновим населенням, що дістало свою державу і що його, проте, трудно ще назвати нацією. Бо ж отих 13 мільйонів не тільки не мають ніякого розуміння національної сукупности, але й стоять на жалюгідно - низькому рівні культури: адже там нема ні одного автохтонного лікаря, адвоката, інженера. Патріс Люмумба мав теж тільки початкову освіту, був малим поштовим службовцем. Однак, був він вродженим революціонером, відзначався великою цивільною відвагою, талантом промовця-демагога і тим фанатичним патріотизмом, який робить людину вождем. І тому, коли 30-го червня минулого року Конґо дістало від Бельгії державну самостійність — Патріс Люмумба став його першим прем'єром. Його нещастям була повна непідготованість до ролі державного керівника, брак політичної освіти та жалюгідна хиткість, сполучена з непогамованістю у виступах, неперебірливістю в засобах та амбіцією, яка єднала його з кожним, хто ґарантував йому владу. Бельгійські та французькі комуністи, які здавна приготовлялись до захоплення влади в Конґо, перші зорієнтувались в прикметах і хибах Люмумби і відразу оточили його. Від першого дня підтримувала Люмумбу Москва, підтримували його й деякі нібито невтральні африканські країни. Але всі вони не зуміли всерегти його від його власних хиб.

В перших же днях самостійности Конґа Патріс Люмумба своїми методами правління зайшов у гострий конфлікт з власними земляками. Попавши на гачок комуністичної провокації, він сам підштовхнув „армію" до бунту проти бельгійських старшин, спричинив масову втечу бельгійців з Конґа, не маючи ким і чим заступити їх; він хотів правити централістично й по-диктаторськи в країні з десятками племен у шістьох адміністраційних провінціях, з власними президентами міністрами й іншими „достойниками", з яких кожний мав свої амбіції і свій фамілійно - племінний клян. Тому його панування було коротке: від 30-го червня до 5-го вересня 1960 року. Скинений з прем'єрства президентом Конґа і шефом армії, він не хотів підкоритись їх рішенню і постійно підкреслював „леґалізм" своєї влади, в чому підтримували його комуністи. Це сприяло розпалюванню громадянської війни. Щоб дістатися до своїх однодумців у віддаленій провінції, Люмумба втік із свого приватного дому, де стерегли його вояки ОН і конґолійці. Під час утечі муринські противники схопили його і в'язнили в столиці Леопольдвілі, а потім перевели на провінцію, де править його смертельний ворог „президент" Чомбе. Вибивши діру в хаті, в якій він був ув'язнений, Люмумба зі своїми двома прибічниками втік і нібито мешканці села з ворожого племени вбили його із двома товаришами недолі, коли вони пробивалися пішком, покинувши авто, в якому вичерпалася газоліна.

Однак, „проблема Люмумби" ще не зліквідована, бо його смерть може спричинити хвилю відплатних убивств. Не диво, отже, що амбасадор ЗДА при ОН Стівенсон закликав до замирення в Конґо, а не до помсти. Але зіграти на смерті Люмумби по лінії дальшої демагогії і під'юджування чорних проти білих „колонізаторів" наставлені Совєти. Виступ Валеріяна Зоріна в Раді Безпеки ОН в минулий понеділок був у цій справі вершком цинізму. Большевицькі вбивники мільйонів невинних людей проливають над Люмумбою сльози. Слів обурення не знаходить з приводу вбивства Люмумби речник тих большевиків, які підступом заманили в свої руки мадярського прем'єра Імре Надя разом з шефом мадярської армії Малетером, щоб розстріляти їх на в'язничному подвір'ї. Вбивники Петлюри, Євгена Коновальця, Степана Бандери і безлічі інших людей, зведених з цього світу насланими аґентами чи просто таки чекістами й енкаведистами — вбивники сотень тисяч людей у безконечних масових чистках сталінського часу, ці вбивники кидають громи на голови вбивників Люмумби, що їх вони самі загнали в могилу.

Сьогодні ще не відомо, які наслідки матиме вбивство Люмумби. Може воно погіршити відносини в Конґо, а може й вплинути на заспокоєння. В усякому разі — правду каже той американський коментатор, який стверджує, що Конґо не потребувало Люмумби та що його трагічна смерть викликала більше хвилювання в світі, ніж у самому Конґо.

Лист з того боку

Паризький тижневик „Українське Слово" опублікував у числі з 5-го лютого ц. р. цікавого листа з України, переданого „різними шляхами", значить, листа, що не проходив совєтської цензури. Написав його до свого сина у вільному світі 57-літній батько з України, що за останніх двадцять років зазнав усякого лиха — і казахстанського, і сибірського. В листі багато інтересних інформацій про побут українців в СССР, про те, як вони дають собі раду, як борються з режимом і як перебувають заслання, переселення та інші лиха. Інформації ці тим більше вартісні й авторитетні, що автор їх, механік в залізничому депо, був депортований з України до Владимира над Клязьмою, по дорозі на місце заслання його дружина померла, а він сам потім втік і працював в радгоспі на Кубані. Роздобувши з допомогою кубанських українців документи на інше прізвище, він помандрував з місця на місце. Отак мандруючи — пише він — „вивчив" ще кілька фахів: тепер можу працювати і на тракторі, і на комбайні, і рахівником, навіть режисером драмгуртка. Куди доля заверне, я скрізь вивернуся. Хоч маю 57 років, але почуваю себе ніби на тридцять. Побував уже кілька разів у Казахстані, на Алтаї і аж за Іркутськом, у Східному Сибірі".

Але найважливіше в листі — свідчення його автора про ту взаємодопомогу, що її виявляють українці в СССР в „усіх можливих ситуаціях, визволяючи один одного з труднощів, допомагаючи один одному документами, мешканням, харчем. Факт цієї широкої і щирої взаємодопомоги, що є може найкращим виявом сьогоднішнього українського резистансу, був підкреслюваний уже багато разів у спогадах українців і чужинців із перебування по тюрмах і концтаборах СССР. В цитованому листі ця взаємодопомога ілюстрована рядом будуючих прикладів.

Так, авторові листа допомагають в кубанському радгоспі кубанські ж таки українці перетривати важку ситуацію втікача і запастися потрібними документами. З допомогою інших українців він міняє їх потім на нові, а далі й сам навчається помагати іншим роздобувати „які завгодно" документи, що під них і комар носа не підточить". Пов'язавшись з добрими українськими людьми, автор увесь час їх тримався і в Україні, і на Сибірі, і в Казахстані. Він витяг з заслання свою дочку і допоміг їй влаштуватися в Україні. „Наші люди тепер є скрізь і на всяких становищах", — пише автор листа. — Вони вдержують між собою зв'язок, радяться. Молодим комсомольцям, депортованим у Казахстан, допомагають вони влаштувати леґальні повороти в Україну. В самій же Україні вони роблять усе, щоб допомогти масовим переселенцям з Галичини, намовляють місцевих колгоспників допомагати їм усім. Колгоспники це приймають, як самозрозумілу річ, заявляючи: „Ми самі добре знаємо, що треба робити. До нас сьогодні їдуть ті, кого ми найбільше потребуємо".

Свого листа закінчує незнаний автор зворушливими словами, що можуть правити за коментар до нього:

„Моє життя, що того птаха перелітного. Правда, я ніде для себе особисто не викладаю гнізда. Та воно мені й непотрібне, бо серед наших людей я скрізь знаходжу собі притулок і допомогу. В гостинності мені ще ніхто не відмовляв. А таких стає чимраз більше. Значить, наша праця не йде дарма".

ПОСТУП В СИСТЕМІ СОЦІЯЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

9-го лютого ц. р. президент Кеннеді вніс новий законопроєкт про поширення соціяльного забезпечення в тому напрямку, щоб особи у віці понад 65 років могли користати з медичної опіки в рямках соціяльного забезпечення. Якщо Конґрес прийме цей законопроєкт, то це буде найбільшою зміною в системі соціяльного забезпечення від часу її створення, тобто від 1-го січня 1937-го року.

Уже тепер можна передбачити, що в обидвох Палатах Конґресу розгориться боротьба довкола нового законопроєкту. Якщо Конґрес ухвалить запропонований Президентом законопроєкт, то це буде дальшим кроком у поширенні федеральної опіки над здоров'ям американських громадян, який противники називають „страшними" словами „соціяльна медицина". Однак, як заявив президент Кеннеді, в своєму пляні він не має на думці „соціяльної медицини", бо недужі матимуть право самі вибирати собі лікаря і шпиталь, в якому хочуть лікуватися.

Щоб зрозуміти цей новий законопроєкт Президента, треба розглянути ті зміни, які зайшли в соціяльному забезпеченні від часу схвалення первісного закону з 1936-го року.

І так, найвища стареча пенсія для одної особи на початку існування в ЗДА системи соціяльного забезпечення становила місячно $45.60, а найвища пенсія для родини — $85. Від 1950-го року ці пенсії збільшено чотири рази, і тепер вони, згідно з законом 1958-го року, становлять для одної особи $127 місячно, а для родини — $254.

У законі 1956-го року введено пенсії також для осіб, які після 55-го року життя втратили працездатність, а в 1958 році поширено пенсії й на членів родин інвалідів праці. Минулого року ще більше поширено пенсійну систему для нездібних до праці осіб.

В 1956-му році до закону про пенсії прийнято поправку, за якою жінки - робітниці можуть користати з відповідно зменшеної старечої пенсії вже після закінчення 62-го року життя.

В первісному законі 1936-го року право на соціяльне забезпечення мали тільки ті робітники й робітниці, які працювали в промислі і більших підприємствах. В 1950 році соціяльне забезпечення поширено ще на 10 мільйонів затруднених в торгівлі і рільництві, на домашніх робітниць і на осіб, які працюють у неприбуткових підприємствах, як шпиталі і т. п. В 1954-му році соціяльне забезпечення поширено ще на деякі категорії затруднених, і тепер воно охоплює майже всіх тих осіб, які бажають належати до цієї системи.

Впродовж 25 років кілька разів змінялися розміри вкладок до соціяльного забезпечення, що їх вплачують затруднені і працедавці в рівній висоті. Початково ця вкладка становила 2% від заробітньої платні, і її платили по половині робітники і працедавці. При цьому закон вимагав вносити ці вкладки від заробітньої суми до висоти $3.000 річно. Такий стан тривав до 1950 року, коли збільшено цю суму до $3.600 річно.

В 1954-му році оподатковувану на соціяльне забезпечення суму збільшено до $4.200, а вкладку — до 4%. В 1959-му році оподатковувано вже заробітки до висоти $4.800, а вкладки підвищено до 5%. Тепер вкладки становлять уже 6% і мають дійти до 9% у 1972-му році.

Злібералізовано також і спосіб обраховування висоти старечих пенсій на основі суми вкладок, вплачених до соціяльного забезпечення. Спочатку обраховувано висоту пенсій на основі всіх вплачених вкладок. Пізніше дозволено скреслювати ті роки з 1930-их і 40-их років, коли заробітні платні були дуже низькі. Робітник мав право анулювати всі попередні роки до 1950-го року, і тоді пересічна сума внесених вкладок була вища, наслідок чого й пенсія була більша, і її висоту обраховувалось на основі внесених вкладок.

Впродовж попередніх років збільшено також висоту суми, яку міг доробити собі пенсіонер. В 1950 році цю суму збільшено із $14.99 місячно до $50, а в 1952 році — до $75. В 1954 році пенсіонер міг доробляти собі до пенсії місячно вже $100, або $1.200 річно, а в 1960-му році — до $1.350 річно. Але це збільшення сполучене зі складними умовами. Згідно з законом 1950 року пенсіонер після 75-го року життя має право доробляти до своєї пенсії стільки, скільки може заробити. В 1954 році цей вік обнижено до 72-ох років.

Внесений до Конґресу проєкт президента Кеннеді поліпшує систему соціяльного забезпечення, поширюючи її на медичну опіку для старих людей. Але це покищо тільки проєкт, і ще не знати, чи і в якій формі ухвалить його Конґрес.

Ярослав Курдидик

ЧОТИРИ ФРОНТИ — НА ЧОТИРЬОХ КОНТИНЕНТАХ

Коли розглядати сучасне політичне положення зі стратегічної точки зору, то доводиться з прикрістю ствердити, що большевики за допомогою чужих рук відкрили вже чотири фронти на чотирьох континентах земної кулі, унеможливлюючи тим самим Заходові зосередити і змобілізувати всі свої сили для успішного протидіяння. Перший з цих фронтів — Куба, таки зараз біля порогу ЗДА, далі — Ляос у далеких азійських джунглях, Конґо — у безконтрольній політично й схаотизованій Африці та Берлін (чи ж тільки Берлін?) — в Европі.

Усі ці місця, які блимають маленькими вогниками, коли їх чимскорше не погасить Захід, можуть спалахнути й розгорітися у глобальні пожежі. Щоб запобігти цьому, ЗДА вже в короткому часі будуть примушені встрявати у дуже рисковні й скомпліковані ситуації на існуючих і на тих нових, що саме зарисовуються, дуже складних плящдармах. Багато дечого залишилося „напівполагодженим" з попередніх років, і тепер це треба викінчувати „на швидку руку".

Є чимало коментаторів оптимістів, які, заступаючи „струсину політику", вважають, що всі ці справи слід залишити часові, який, мовляв, розв'яже їх на свій лад. У своєму надмірному оптимізмі вони запевняють себе й інших, що коли ця розв'язка не вийде повністю у користь Заходу, то в найгіршому випадку прибере таку „половинчасту форму" як це вже було, наприклад, у Кореї, яку поділено так, — додамо від себе — що з одної її половини утворився большевицький мостовий причілок, що його без великої війни годі зліквідувати. Практика показала, що хоч ЗДА намагалися підтримувати обидві контрольні комісії, в Ляосі і Кореї, а останнім часом і в Конґо, докладаючи до цього сотні мільйонів долярів, комуністичні впливи у тих обширах не зменшуються, а, навпаки, зростають. Виходить, що та сама проблема зросту комуністичних впливів, яка стояла перед попереднім урядом президента Айзенгавера, стала на повний ріст і перед урядом нового президента Дж. Ф. Кеннеді.

Коротко: велетенські революційні сили, що вив'язалися на всіх згаданих фронтах, дуже тяжко повністю контролювати. А далі, ті підривні сили, що почали діяти на різних континентах нашого ґльобу, підміновують і підривають позиції Заходу.

В Ляосі доведеться Заходові воювати проти підтримуваних червоним Китаєм комуністичних банд при допомозі ляоської армії або безпосередньо своїми власними силами на вкритих густими пралісами теренах, де немає ні добрих доріг, ні тим паче залізничого зв'язку. Правдоподібно, у таких самих умовинах, в яких довелося воювати французам вісім років проти ворога, який повністю зростав на силі при допомозі того ж таки Пейпінгу. Не зважаючи на те, що ЗДА витрачали кожного року більше як по 50 мільйонів долярів на вивінування і вишкіл ляоської армії, не була вона всилі прочистити навіть двох північних провінцій. До того ж багато ляоських вояків, вишколених американцями, ось хоч би елітарний батальйон парашутистів, воює по комуністичному боці.

Подібна ситуація і в Конґо, де п'ять прокомуністичних держав на чолі з Об'єднаною Арабською Республікою одверто підтримують і озброюють різноплемінні банди „леґального уряду" Антона Гізенґа, вишколенця Москви, що захопив та стероризував одну третину території тієї країни і виконує тільки те, що йому дораджують прислані з Кремлю „фахівці". А Москва зацікавлена не тим, щоб за посередництвом ОН устабілізувати політичну ситуацію на „африканських Балканах", а — усунути звідтам будь-які впливи Заходу і передати долю Конґа в руки афро - азійських „невтралістів".

Про Кубу не треба згадувати, вона надто близько, і на її прикладі кожний може бачити, з якою швидкістю зростають комуністичні впливи, коли не натрапляють на спротив.

Про Берлін добре поінформовані журналісти кажуть, що хвилевий спокій, який там панує, це — „тиша перед бурею". Політичну „квадратуру кола", що витворилася в Берліні, годі розв'язати дотепер вживаними засобами. Згодом треба буде перейти до чогось рішучішого, радикальнішого.

На тлі всього згаданого дуже блідо відбиваються намагання договоритися в справі розброєння і контролі над продукцією нуклеарної зброї. Франція, не оглядаючись ні на кого, переводить далі атомові вибухи, і навіть малий Ізраїль має вже свій власний реактор, готовий випродукувати атомову бомбу.

Дуже пильно й наполегливо працюють над атомовою зброєю в червоному Китаї, і, коли б там вдалося добитися поважних успіхів в цій царині, тоді перед вільним світом постала б нова загроза, до якої він ще не підготовлений.

Найкращі засоби проти поширення комуністичних впливів — не тільки зброя, але передусім ті поневолені комунізмом народи, які посередньо беруть участь в продукуванні тієї зброї. І, очевидно, тим народам належатиме рішальне слово.

НА ПОРОЗІ ВЕЛИКОГО ПОСТУ

ІЗ ПАСТИРСЬКОГО ПОСЛАННЯ КИР АМВРОЗІЯ СЕНИШИНА — ЄПИСКОПА СТЕМФОРДСЬКОЇ ЄПАРХІЇ у ЗДА

В нинішніх часах не тільки науковці, але також могутні держави є зацікавлені всесвітніми просторами. Газети сповіщають, що експерти висилають різнородні ракети зі Землі у всесвітні простори, щоб збагнути природу законів, які існують поза земською сферою. Уряди держав призначують на ці досліди велику суму грошей, та навіть підготовлюють людей на астронавтів, щоб здобути більше знання про всесвіт, що є поза земською сферою.

Чи вдасться вченим природознавцям та технологам при помочі найновіших апаратів зробити контакт з деякими планетами або зорями, цього не можемо нині передказати, але певним є, що кожна людина, обдарована розумною душею, може ще вище здійнятися поза створений всесвіт, аж до самого Творця Господа Бога. Цей могутній засіб комунікації з Богом не дається оцінити під кутом матеріяльної вартости, тому, що він належить до духового світу, а користуватися ним можуть тільки упривілейовані розумні істоти як ангели і люди. Тим могутнім засобом, що підносить нас до Бога, є молитва.

Молитва, за словами св. Августина, це ключ до всіх скарбів Божої доброти. Хто уміє молитися, той уміє добре жити. Це найбільша честь для людини, що може розмовляти зі своїм Творцем і Богом кожної хвилини, коли тільки хоче, і ніхто не може їй перешкодити. Як хочемо говорити з Богом, то не треба нам ждати на особливішу авдієнцію у Бога, як то буває на світі, між високопоставленими людьми, не можуть загородити нам дороги до Бога ані жандарми, ані вояки, ані сторожі. В цій розмові з Господом Богом не можуть нам і нашим братам поза залізною заслоною перешкодити безбожницькі наїзники, хочби вживали фізичного насильства.

Є різні роди молитви, але найкращою є молитва Господня: „Отче Наш". Хоч вона коротка в словах, за це пребагата змістом. Вона неначе короткий витяг святої Євангелії. „Отче Наш" зоветься молитвою Господньою, бо її автором є сам Господь Ісус Христос. Вже двадцять століть минає, як християни кріпили свої душі цією молитвою та нею освячувалися на шляху туземного життя до вічности. Цією молитвою наші батьки, матері, діди і прадіди розмовляли з Господом Богом та випрошували для себе і своєї сім'ї Божого благословення. Цю молитву вживає Христова Церква майже у всіх Богослуженнях, а в особливіший спосіб накликує нас до цієї молитви словами Божественної Літургії: „І вчини нас гідними, Владико, з довір'ям, без страху осудження називати Тебе небесного Бога Отця і промовляти: Отче Наш". Тому годиться, щоб на порозі Великого Посту, в котрім маємо посвятити більше часу на молитву, ми розважили зміст Господньої молитви.

„ОТЧЕ НАШ" — Кожна промова чи прохання до високопоставлених осіб починається відповідним закликом або титулом, так і молитва Господня має свій вступний заклик до Бога: „Отче Наш". Слово „Наш" нагадує нам рівність та однакову приналежність всіх людей до Бога. В Ісусі Христі ми становимо велику родину. Для цієї вселенської родини Син Божий установив свою Церкву та освятив її своєю найсвятішою Кров'ю.

„ІЖЕ ЄСИ НА НЕБЕСІХ" — Що на небі. Небо завжди було актуальною метою для людства. Говорячи про небо, то в першій мірі це є місце, де Бог перебуває. Треба нам також знати, що Бог своїм єством і своєю всемогучістю є всюди присутній... Як кожна правда об'явлена Богом має своїх ворогів, так і віра в існування неба має ворогів: атеїстів, матеріялістів, раціоналістів, а в останньому століттю причислились до них ще й комуністи, які заперечують не тільки небо, але й духовість людської душі, позаґробовий світ, а навіть самого Бога...

Маємо багато свідоцтв про існування неба. Божественний Спаситель на горі Тавор відслонив був тільки трошки заслону своєї небесної слави. Небо є нашою властивою батьківщиною, а Земля є тільки тимчасовим перебуванням. Тому в часі Великого Посту треба провірити свою життєву дорогу, чи вона нас провадить до вічної щасливости.

„ДА СВЯТИТЬСЯ ІМ'Я ТВОЄ" — Нехай святиться ім'я Твоє. Предметом цієї першої просьби в Господній молитві є, щоб прославлялося Боже ім'я. Це є наша ціль у відношенні до Бога. І саме в цій просьбі включається перша з Божих Заповідей: „Не знай інших богів, крім Мене. Не взивай марно імени Господа Бога Твого. Пам'ятай день святий святкувати". (2 Кн. Мойсея, Гл. 20). Невідступним правом, невідкличним привілеєм і необхідним обов'язком кожної людини є прославляти Бога, тобто святити ім'я Його. Наші батьки, діди і прадіди полишили нам прегарну традицію як святити Боже ім'я. Вони давнім українським звичаєм поздоровляли себе при стрічі: „Слава Ісусу Христу" — „Слава на віки!" — Тож нехай святиться ім'я Боже в наших родинах, в наших домах, в наших товариствах, в нашому суспільстві

(Закінчення на стор. 3-ій)

Любомир Винар

ІСТОРІЯ І ПСИХОЛОГІЯ

(Роля психології в історичному досліді)

(2)

Ми не будемо в нашій статті зупинятися над медичними симптомами різних форм манії, меляхолії, параної, схизофренії, конституальної психопатії і інших душевних недуг. Зазначимо лише, що людина, обтяжена цими ментальними недомаганнями, а заразом висунена на чолове місце в історії, спричинює цілу низку історичних катастроф - катаклізмів — а тим самим безпосередньо впливає на історичний процес.

Один з провідних психологів свого часу сказав, що дуже шкода, що дотепер не появилася друком „психіятрія історії", в якій історія була б насвітлена під кутом саме впливу психічних недуг на історичні явища — наприклад, війни, революції, бунти і т. д. Звичайно, мусимо зазначити, що йде тут лише про один, але основний фактор, який впливає на формування певних історичних подій. Приглянемося з цього аспекту до різних типів провідних історичних діячів, що в різних добах мали значний вплив на хід історичних подій.

В першу чергу згадаємо Олівера Кромвела (1599 — 1658), прозваного „Ironsides"; він має різні оцінки істориків — від найбільш позитивної до крайньо неґативної. Кромвел виступив на політичну арену в доволі зрілому віці, мавши 43 роки. З записок сучасників знаємо, що він був динамічний і в деяких випадках його душевна структура виявляла елементи демонізму. Очоливши відділ кінноти і ставши по стороні парляменту в боротьбі з Карлом І, він спершу прославився, як отаман відділу „залізнобоких", що йшли в бій із співом релігійних псальмів. Як пуританин, Кромвел завів строгу дисципліну і всі жорстокі потягнення супроти інакодумаючих робив в ім'я Боже. Ще й досі ірляндці називають його „вішателем Ірляндії".

В особі Кромвела маємо діло з незбалянсованою персональністю, що в ній на тлі власного розуміння релігії зродилося почуття непомильности. Ще до сьогодні історики стоять перед загадкою: чи був він релігійним фанатиком, чи гіпокритом. Ми схильні думати, що Кромвел являє собою архітип релігійного фанатика. Проте, через брак певних історичних джерел, не вдалося встановити якихсь спеціяльних психічних забурень, крім згаданих вище недомагань. Змагаючись проти тиранії короля, Кромвел проголосив себе лордом - протектором Англії і сам пішов слідами свого попередника. З історично - психологічного боку слід його вважати відносно поміркованим диктатором.

Як наступний приклад згадаємо Адольфа Гітлера (1889-1945), клясичного представника схизофренії, а заразом людини, що мала рішальний вплив на розвиток історичного процесу 1930-их і ранніх 40-их років. Психіятри оцінюють його особистість як схизоїдно - аґресивну й демонічно - компульсивну. Гітлер шукав насолоди в стражданнях інших людей, а в загарбницькій політиці Райху був непереборний у своїх спонуках здійснювати ірраціональні факти.

Історики, які висвітлюють життьовий шлях Гітлера, повинні взяти до уваги ментальні його недомагання, що були стимулом його крайньо суб'єктивної ідеології — „гітлеризму" — виложеної в праці „Майн кампф". До речі, його життьова й психологічна настанова найкраще віддзеркалена в цій праці, яку він написав, за суґестіями Ґреґора Страссера, у в'язниці по Мюнхенському пучі. Свої думки він диктував Рудольфові Гессові, і перша версія його біографії мала назву „Чотири з половиною роки у боротьбі проти Брехні, Дурноти та Боягузтва". Згодом манускрипт був переписаний, зредаґований Фатером Стемпфлем і виданий під назвою „Моя боротьба".

В цій праці Гітлер виявив параноїдні тенденції супроти слов'ян, жидів та інших народів не-нордійської раси. Цікаво згадати, що його переслідували нічні марива, що мали великий вплив на його поведінку впродовж дня. Не будемо присвячувати більше місця діяльності цього диктатора — ми були свідками його теорій в практиці. Лише докладна психоаналіза його особистости могла б виявити причини певних вчинків Гітлера, які вирішно впливали на хід історії.

Йосиф Сталін - Джуґашвілі (1879 - 1953), приклад звичайного психопата, що завдяки організаційному хистові та сильній волі став одним з найсильніших диктаторів у світовій історії. В західньому світі знаний він як „Азійський Робесп'єр", серед слов'ян — як один з найжорстокіших політичних провідників. Багатьома рисами нагадує свого сучасника Гітлера. Своєю психічною настановою відповідав настанові москалів, відомих із своєї духової двоїстости.

Бувши садистом, Сталін допускався н а й ж о р стокіших злочинів, навіть супроти свого найближчого оточення. Здогадуються, що свою психічну недугу він успадкував по своєму батькові — алькоголікові.

Ми могли б наводити численні приклади участи психопатичних індивідуальностей в політичному житті. Такі історичні постаті як Іван Грізний, Петро І, Мурад III, Беніто Муссоліні та цілий ряд інших історичних діячів, які являлися рушійною силою історичного процесу.

Також з українських історичних діячів можна декого підтягнути під цю категорію. Згадати, для прикладу, хоча б Святослава Окаянного, Івашка Брюховецького, Максима Кривоноса чи Нестора Махна, які в своїй діяльності часами виявляли психопатичну настанову.

Зрозуміло, що куди легше відтворити психічне життя діячів XIX й XX століть; вони залишили по собі далеко більше писаного матеріялу, як їхні попередники. Історик повинен брати на свій аналітичний стіл всі писані пам'ятки, які відкривають психологічну настанову досліджуваної особистости. Зокрема, інтимне листування, особисті щоденники й записки можуть збагатити наше знання про минулі події і особи, що їх оформлювали.

Сьогодні, як і в минулому, одною з найосновніших проблем історичного досліду є питання об'єктивного відтворення і насвітлення історичних подій. Щоб осягнути й задовільно вив'язатися із свого завдання, історик повинен брати до уваги цілий ряд т. зв. допоміжних наук; вони значно підвищують можливості повніше висвітлити студійоване явище. В цьому аспекті наука психології і її похідні відіграють визначну ролю і причиняються до кращого розуміння рушійних сил історичного процесу.

(Кінець)

НА ПОРОЗІ ВЕЛИКОГО ПОСТУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

не тільки устами, але серцем, душею й ділами.

„ДА ПРИИДЕТ ЦАРСТВІЄ ТВОЄ" — Друга просьба „Нехай прийде Твоє царство" відноситься до нашої цілі представленої як царство Боже. Царство Боже є великої ваги, бо в царстві Божім є наше спасення... Мірилом царства Божого на землі є чесне християнське життя, кількість покликань до священства і монаших згромаджень по наших громадах, численна участь парафіян в Богослуженнях, розбудова парафіяльних шкіл, поширення української католицької преси, щедра жертвенність на добродійні цілі.

„ДА БУДЕТЬ ВОЛЯ ТВОЯ, ЯКО НА НЕБЕСИ І НА ЗЕМЛИ" — „Нехай діється Твоя воля, як на небі так і на землі" — Предметом наступного прохання є засоби, що ведуть нас до нашої вічної вічної щасливости. Воля Божа і сповнення її є запорукою нашого щастя. Під Божою волею треба розуміти Божі закони, Божі заповіді, дотримання яких залежить він нашої волі... Сповнення Божої волі збереже родину від морального зіпсуття та скріпить духово нашу суспільність. Тож молімся, щоби Божа воля запанувала на землі, тоді уступить всяка нужда й несправедливість.

„ХЛІБ НАШ НАСУЩНИЙ ДАЖДЬ НАМ ДНЕСЬ" — „Хліб наш насущний дай нам сьогодні". — Як довго живемо на цьому світі, так довго буде актуальним наш щоденний прожиток. Під словом ХЛІБ розуміється все, що є необхідне, або хосенне з огляду на удержання життя та здоров'я. Живучи на цій землі, ми потребуємо поживи, одягу, помешкання, ліків, здоров'я до праці. Тому є дозволеним просити в Бога про ті дочасні речі, котрих ми потребуємо, одначе вони мусять бути підпорядковані вищим духовим справам. Ми повинні молитися про хліб не тільки для нас самих, але щоб ми могли поділитися з бідними. Це є Божа воля, як хто посідає більше, щоб він поділився з тими, що не мають. Колись Господь пригадає нам братолюбіє на страшному суді.

Одначе, не самим хлібом живе людина. Є цінніші речі над поживу тіла, пожива для душі, тобто Пресвята Евхаристія. В перших віках християнства вірні розуміли під хлібом насущним щоденне святе Причастя. Свята Христова Церква в наших часах дальше заохочує до частішого принимання Тіла і Крови Господа нашого Ісуса Христа під видами хліба і вина у св. Причастю, а навіть наказує щоб бодай раз в рік вірні сповнили цей спасенний обов'язок для своєї душі.

„И ОСТАВИ НАМ ДОЛГИ НАША, ЯКОЖЕ И МИ ОСТАВЛЯЄМ ДОЛЖНИКАМ НАШИМ" — „І прости нам наші провини, як і ми прощаємо тим, що провинилися супроти нас". — Предметом цієї просьби є відвернення зла від нас. Теперішнім злом є гріх і кара за нього. Чи ж може бути щось більш важного у нашому життю, як прохання в Бога Божого милосердя для нас за наші провини? Але Божественний Спаситель виразно сказав на яких услів'ях ми можемо просити прощення гріхів наших. Тільки тоді можемо просити прощення за наші провини, якщо простимо нашим ближнім... Дав би Господь, щоб слова Господньої молитви: „І прости нам наші провини, як і ми прощаємо тим, що провинились супроти нас" знайшли сильний і широкий відгомін серед нашого суспільства. Тоді щезнуть гнів, ненависть, сварка, непорозуміння і роздори, а запанує мир, згода, вирозуміння, співпраця та братолюбіє.

„И НЕ ВВЕДИ НАС ВО ИСКУШЕНІЄ„ — „І не вводи нас у спокусу". — Син Божий хоче нас освободити не лишень від теперішніх гріхів, але також від будучих. Тому предметом шостої просьби є: „І не вводи нас у спокусу". Хоч ми одержали прощення гріхів, хоч Господь знов прийняв нас,хоч ми знов стали дітьми Божими, одначе ніхто з нас не може сказати, що вже осягнув вічне спасення... Ми просимо і молимося в Господній молитві, щоб Господь дав нам ласку, силу, відвагу і мужність побороти всі спокуси як праведний Иов, що не дався спокусити ані приятелям, ані своїй рідні.

„НО ИЗБАВИ НАС ОТ ЛУКАВАГО" — „А визволи нас від зла". — В цій просьбі звертаємося до Бога, щоб відвернув від нас зло дочасне, як: війну, пошесть, голод. Деякі еґзеґети під словом ЛУКАВАГО розуміють злого духа, який може спричинити зло дочасне. Ця просьба була, є і буде завжди актуальна, бо дочасні зла бувають часто карами за гріхи, а також можуть стати нагодою до багатьох і тяжких гріхів. Ми повинні завжди молитись, щоб Господь визволив нас від зла душі і тіла, від зла в церковній громаді, в товариствах, в родині, від зла перфідного світу, від зла в годині смерти.

„АМИНЬ' — означає нехай так буде. Християнський світ прийняв це слово від Ізраїльтян Старого Завіту та цим словом закінчує кожну молитву а зокрема Господню молитву „Отче наш". В цій Господній молитві Божественний Спаситель зібрав всі побажання і потреби не тільки поодиноких людей, але також усіх народів та всього людства і всіх часів. А ми закінчуємо цю молитву словом „Амінь". Нехай так буде. Це слово є неначе печаттю всіх просьб. Якщо в Христовім дусі будемо жити в часі Великого Посту, то при Божій помочі удостоїмося у великій душевній радості святкувати празник Воскресення Христового, чого Вам Всім зі Щирого Серця бажаю.

† АМВРОЗІЙ
Єпископ Стемфордський

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Свято 22-го Січня в Гемтремку, Миш.

Роковини „22 Січня" провели під цією самою датою спільно українська католицька парохія Непорочного Зачаття в Гемтремку та Відділ Українського Конґресового Комітету Америки, Дітройт — Схід.

По відспіванні американського і українського національного гимнів, відкрили свято парох о. д-р С. Кнап і голова Відділу УККА, В. Тустанівський. Слідували хорові точки: „Єднаймось" — муз. Труха, „За Волю Вітчизни" — муз. Фоменка, „Повстаньте, браття українці" — народня пісня у виконанні учів Української Вищої Школи під упр. дир. К. Цепенди. Фортепіяновий супровід був в руках М. Лончини, учениці 10-ої кляси.

Слово про „22 Січня" мав В. Савчук, учень 10-ої кляси. „Розкрийте зіниці" деклямував Роман Стадник, учень 10-ої кляси; „Золотий Гомін" П. Тичини деклямувала Ярина Зубальська, уч. 9-ої кляси, а поему „Софія" Юрія Клена Христя Кунинська, уч. 10-ої кляси.

Це був перший поважний виступ учнів Вищої Школи, яка існує тільки півтора року, але він показав, якою вдячністю є праця над нашою молоддю та які гарні успіхи можна осягнути в освідомленні її про наше світле минуле. Напевно тільки малохто здавав собі справу з цього, які труднощі стоять перед Управою школи і учителями, щоб передати зрозуміння і защепити пієтизм до таких подій, як „22 Січня", які відбулися майже півстоліття тому, на іншому континенті та серед цілком інших політичних та суспільних умовин, як ті, які бачить наша молодь.

Церковний хор ім. Котляревського під упр. п. Д. Атаманця, при фортепіяновому супроводі п. Марти Тарнавської, мав вдалий виступ в пісні „Вечір на Україні" з опери „Катерина" М. Аркаса та в пісні „Їхав стрілець на війнонькую" Купчинськго - Гайворонського. Закінчив свято муженький хор під упр. п. Я. Филипова піснею „Задзвенімо" Воробкевича і молитвою „Боже Великий".

На тлі цієї мистецької програми йшла також цікава політична програма. Найважнішими точками був виступ конґресмена Альвіна М. Бентлі та святочна доповідь представника централі УККА, ред. Володимиро Душника.

Конґресмен Бентлі разом з конґресменом Лесінським знані українській спільноті в ЗДА зі своєї жертвенної праці на терені американського Конґресу при переведенні в життя закону про пам'ятник Т. Шевченкові в столичному місті Вашинґтоні.

Він заявив, що його дуже приємно вразив факт, що виконавцем сьогоднішньої програми є молодь, хоча вона ні України, ні подій з „22 Січня" сама не виділа. Він дуже вірно начеркнув наміри Москви супроти України і цілого вільного світу і закінчив свій виступ запевненням, що він все буде брати під увагу потреби і бажання авдиторії та допомагати українській справі в міру своїх спроможностей.

Редактор В. Душник поставив на вступі побажання, щоб присутні зложили подяку конґресменам Бентлі і Лесінському за їхні повні посвяти та успішні заходи відносно пам'ятника Т. Шевченка у Вашинґтоні. Бурхливі оплески цілої залі були якраз висловом такої подяки обом конґресменам.

Промовець опісля ґратулював пароховi о. Кнапові за такий великий осяг, яким являється Українська Вища Школа в його парохії, яка так гарно запрезентувала себе виконанням сьогоднішньої програми. Він привітав теж Відділ УККА в Гемтремку і Східньому Дітройті, як один з кращих Відділів за намагання реалізувати цілі і завдання УККА на свойому терені діяння.

По короткому прдставленні подій, зв'язаних з „22 Січня" перейшов бесідник до цілей і завдань УККА, які мають помагати в політичній площині українській нації наново здійснити „22 Січня" і забезпечити його тривалість у відновленій Соборній Українській Державі.

Відчитано Проклямації Дня Української Державної Незалежности, підписані губернатором стейту Мишиґен, Дж. Свенсеном та посадником міста Гемтремк А. Жаком.

Адвокат Михайло Мозола відчитав ряд привітів, які наспіли на адресу Відділу УККА з нагоди святкувань. Привіти надіслали: сенатор Ф. Гарт, губернатор Дж. Свенсен, конґресмени Дж. Дінґел, Дж. Форд, А. Йонансен, Л. Рабо, Т. Махровіч, Ч. Чемберлен, К. Гофман, Дж. Гарвей, Ч. Діґґс, Дж. Лесінскі, В. Брумфілд, М. Ґріффіс, Л. Ліндемер, голова стейтового републіканського комітету, Комітет Балтійських Держав, Білоруське Американське Об'єднання, Литовський Організаційний Центр, Латвійське Об'єднання в Дітройті і Словацький Визвольний Комітет.

Усний привіт зложив ливанський консуль, Дж. Башара. Присутнім були також представники Альбанської і Естонської Національної Групи.

Під бурхливі оплески прийнято також відповідні до моменту резолюції, які відчитав адв. М. Мозола, а які вислано на адресу президента ЗДА, державного департаменту, до всіх федеральних сенаторів і конґресменів, і до губернатора стейту Мишиґен.

З нагоди двадцятиліття УККА ред. В. Душник, як представник Централі УККА, роздав Ювілейні Грамоти всім тим громадянам, які зложили 100 або більше долярів до УНФОНДУ за останніх десять років.

Згадати ще належить, що того дня на ратуші міста Гемтремк повівав синьо - жовтий прапор побіч американського зоряного прапору, як символ української державницької ідеї.

Свято „22 Січня" в Гемтремку остане на довго спомином усіх його учасників, які вщерть виповнили простору салю Шкільної Авдиторії.

В. Т.

Роковини 22-го Січня в Честері, Па.

Честерська українська громада відзначила роковини проголошення Самостійности Української Держави сконсолідовано і урочисто.

На початку місяця січня зорганізовано окремий комітет для відзначення цих роковин, який очолили пп. Іван Михайлів, голова Відділу Самопомочі, та Василь Каспер, головний директор УНДому в Честері.

Комітет при допомозі дібраних членів поробив відповідні старання перед місцевими міськими чинниками для проголошення Українського Дня і почав широку організаційну роботу для освідомлення широкого загалу про важність цього свята та зібрання якнайбільше громадян в дні проголошення Українського Дня та вивішення українського прапора а міському будинку. Вислано відповідні письма до всіх українських релігійних громад з просьбою про піддержку в зорганізованні цього свята.

Праця не пішла намарн і увінчалась повним успіхом Вранці 22 січня, не зважаючи на низьку температуру та несприятливі комунікаційні умови, понад двісті свідомих осіб українського походження заповнили площу біля міської управи, щоб бути свідками великої та донедавна майже неможливої події в житті нашої спільноти.

Точно в означений час біля входу до міської управи зібрався комітет, а серед нього чотири шкільного віку дівчини та дві дорослі жінки в чудових народних строях та з великою китицею живих квітів, які пізніше вручено мейорові міста.

Появу мейора міста И. Ейре присутні повітали гучними сплесками, а за ним два службовці несли американський та український прапори.

Підписаний в короткому слові до мейора і зібраних підчеркнув велич цих роковин, торкнувся історії цього свята і згадав положення українського народу під сучасну пору на рідних землях. Дякуючи мейорові за його співпрацю з українською спільнотою на терені міста, закінчив своє слово.

Потім мейор міста відчитав Проклямацію, ним підписану про проголошення Українського Дня та вручив її в гарно оправлених рамках членові комітету.

В тім моменті оба прапори піднесено вгору і вони повівали цілий день на ратуші міської ради. Вся ця церемонія була не тільки фотографована, але накручено окремий фільм з її докладного перебігу. Фільм цей можна буде оглядати в п. Богдана Потаповича з Честеру.

По закінченні цієї частини свята зібрані розійшлися піднесені на дусі до своїх церков на відповідні Богослужби, які відслужено у всіх українських святинях о год. 10 ранку.

Увечорі того дня відбулася Академія, призначена подіям 22-го Січня в українськім Горожанськім Клюбі.

Академію цю зорганізував і вповні вивів місцевий парох о. Н. Збир, силами шкільних дітей при церкві св. Духа в Честері. На програму Академії зложилися промови (п. Іван Михайлів та п. Степан Микита), хорові продукції, деклямації та рецитації шкільних дітей.

Дві музичні точки, а саме скрипкове сольо М. Рилька й фортепіянове сольо панни Таїси Збирівної заповнили зміст академії.

Свято закінчено відспіванням укдраїнського національнаго гимну. Дохід з добровільних пожертв призначено на УККА.

Мґр. Володимир Сич

Студійна (Каледжова) Грамота Українського Народного Союзу запевнить вашим дітям високі студії, а з ними краще й багатше життя! Не зволікайте зі забезпеченням ваших дітей!

ПОДЯКА

По утраті
нашого Невіджалуваного і Найдорожчого
МУЖА і БАТЬКА
Івана МАРКУСА
що відійшов від нас у Вічність
дня 16-го січня 1961 р.

Цією дорогою складаємо нашу найщирішу подяку всім Тим, що висловили нам стільки співчуття і серця у нашому великому горю. *Сердечну подяку складаємо Всечеснішому* Отцеві Пароховi Степанові Городецькому за миропомазанни в послідній хвилині життя, а також за похоронні відправи. Отцеві д-рові Миколі Комарові і Отцеві Богданові Остаповичові за Панахиди і похоронні відправи. Зокрема, о. Остаповичові за його, глибокого змісту, слова над могилою. Дякуємо хорові і його дириґентові п. інж. Ярославові Матковському *за відспівання Панахид. Дуже дякуємо учням* Рідної Школи в Рочестері, дітям СУМА і Пласту за їх щирі молитви в похороннім заведенні і участь в Похоронах. Краєвій Організації ОУН в Торонті, Краєвій Організації Ліги Визволення України в Торонті, Ліги Визволення України в Віндзорі, Жіночій Секції Ліги Визволення України у Віндзорі, і СУМ у Віндзорі. 25-му Відділові ООЧСУ в Рочестері, Жіночій Секції 25-го Відділу ООЧСУ в Рочестері, СУМ в Рочестері, Станиці Пласту в Рочестері і Пластункам і всім нашим і Покійного Рідним, Друзям і Знайомим за їхні вияви співчуття, зложення квітів на могилі і участь в похоронних відправах. ВПоважаним Панам інж. Ю. Сумикові з Віндзору, інж. Р. Вергунові з Рочестеру, односельчанинові Т. Маркусові з Шикаґо, п-ві Б. Морозові з Боффало, учневі Рідної Школи в Рочестері Богданові Прімак за їхні зворушливі промови над могилою.

Вп. Отцеві д-рові М. Комареві, о. пароховi С. Городецькому, п. інж. Т. Чорнопиському від 25-го Відділу ООЧСУ в Рочестері за зворушливі прощальні промови та слова співчуття для залишеної в горю Сім'ї Покійного на поминках, в приміщенні церкви св. Богоявлення.

Окремий довг вдячности маємо супроти п. Петра Бучинського та його Дружини, Осипа Барана, п. проф. Б. Губки, п. Балкові, голові СУМ-у в Рочестері, П-ву Костишокам, пані Марії Холевчук, П-ву Лабів, Сестрі, Швагрові Зелезам та Батькам Веселим за моральну допомогу. Кружкові Рідної Школи в Рочестері за підготовку після похоронних поминок. Дуже сердечну подяку складаємо Панам за несення домовини, а також похоронному заведенню Гаріс за старанне переведення Похорону.

Ми глибоко вдячні нашій Родині і Друзям, які прибули з Филаделфії, Патерсону, Торонта і Кіркленділейк, з Віндзору, щоб відпровати Покійного на місце вічного спочинку.

Горем прибиті:

ІРИНА — дружина
ОКСАНА — дочка

В СУБОТУ, 18-го ЛЮТОГО 1961 р.
в год. 8:00 ранку
в КАПЛИЦІ — при 661 High St. — Нюарк, Н. Дж.
відправиться
ЗА СПОКІЙ ДУШ
бл. п. Марії ФЕДИШИН
і
бл. п. Захара РУДИКА
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
на яку Знайомих запрошують
Родина ТЕМНИЦЬКИХ

†

Ділимося сумною вісткою
з Ріднею, Приятелями та Знайомими,
що дня 3-го лютого 1961 р., по довгих і тяжких терпіннях, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, відійшла на Вічність
наша Найдорожча, Двоюрідна
МАМА і БАБУНЯ
Параскевія СМІҐУРОВСЬКА
з Паничів
проживши 75 літ.

ПОХОРОНИ відбулися дня 6-го лютого 1961 р., з пох. заведення М. Колодія, до церкви св. ап. Петра і Павла, а звідси на парохіяльне кладовище в Пармі, Огайо.

Горем прибиті:
ДВОЮРІДНІ ДІТИ та ВНУКИ

Клівленд, 9-го лютого 1961.

Замість квітів на могилу
бл. п. ЄВСТАХІЯ МИКИТКИ
що помер в місяці лютому цього року в Deans, N. J.
складаємо пожертву — $20.00
на пам'ятник Тараса Шевченка у Вашинґтоні
РАТИЧІ. — в Ніксон, Н. Дж.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
УКР. НАРОДНОГО СОЮЗА

НАБІР
ОРГАНІЗАТОРІВ УНСОЮЗУ

У зв'язку з передконвенційною кампанією УНСоюзу за приєднання нових членів, Екзекутива УНСоюзу проголошує НАБІР нових організаторів, постійних і часових, крайових і місцевих, на дуже корисних умовинах, не гірших, а часто кращих за ті, що їх пропонують інші забезпеченеві компанії. Крім заплати за кожного приєднаного члена, яка збільшається залежно від числа забезпечених і суми забезпечення, організатори одержують винагороду, згідно з домовленням. Крім організаторів, які присвятили б УНСоюзові ввесь свій час, працюючи на професійній базі, побажаними є також організатори, які працювали б тільки в часі вільнім від іншої праці, що ніяк не виключає дуже поважних заробітків. Організаційна праця для УНСоюзу дає виїмкові можливості додаткового, легкого заробітку для осіб, які є на пенсії.

Зголошуватися на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
81-83 Grand Street — Jersey City 3, N. J.
ТЕЛЕФОНИ:
для НЮ ДЖЕРЗІ: HE 5-8740
для НЮ ЙОРКУ: BA 7-5337

ЗІ СПОРТУ

„СІЧ" ЕЛИЗАБЕТ У МИСТЕЦЬКИХ ГРАХ ЛІҐИ

Минулорічний чемпіон найвищої кляси Футбольної Ліґи стейту Ню Джерзі Елизабетська „Січ" покищо в цьому сезоні не виказує надій повторити успіхи попереднього року. В поділеній тепер найвищій клясі Ліґи на групи північ та південь „Січ" Елизабет опинилася в південній групі разом з „Чорноморською Січчю" з Нюарку та двома дуже сильними дружинами мадярів з Ню Бронсвіку та Вудбріджу. Дотеперішні висліди на грищі виявили кандидатами на першість цієї групи поруч молодої амбітної дружини „Чорноморської Січі" теж власне ці дві мадярські дружини, з яких одинадцятка з Ню Бронсвіку ще не має навіть однієї втраченої точки.

Склад „Січі" Елизабет під цю пору виглядає ось так: К. Гевко, М. Панкевич, І. Боянівський, І. Маланчук, В. Гарасим, д-р І. Павлічка, Т. Понось, Г. Гивель, И. Венцель, И. Фіорелло, Я. Василькевич, В. Конопасевич, В. Маркусь і Т. Колкадо.

Дотеперішні висліди „Січі" Елизабет: Ню Бронсвік — „Січ" 2:1, „Січ" — Вестфілд Лайонс 6:3, „Січ" — Вудбрідж Мадяри 1:2, Лідеркранц — „Січ" 0:0, Пассейк — „Січ" 0:3, Роял Лайонс — „Січ" 1:7, „Чорноморська Січ" — „Січ" 0:0, „Січ" — Лідеркранц 5:2, Вудбрідж Мадяри — „Січ" 5:2. — Господарі подані на першому місці.

Останні змагання програли січовики досить нещасливо на білому вже від снігу грищі противника. Які дальші вигляди елизабетської „Січі", яка займає тепер четверте місце в показнику Ліґи, побачимо вкоротці, коли снігова погода уступить більше придатній для футбольних змагань погоді. (І. І.)

УАСК „ЛЬВІВ" ВИГРАВ ФІНАЛ СТЕЙТУ ОГАЙО

В неділю 29-го січня при морозній і сніговій погоді „Львів" — Клівленд виграв фінальні змагання за професійну чашу стейту Огайо, перемігши сильних „Джермен-Амерікен" рахунком 3:2 (0:2).

Склад „Львова": Ізваренко, Гурин, Кріс, С. Петрина, Григорович, Личко. М. Петрина, Капустянський, Пуштай, Ганс, Вербинець, Фльореско, Борсук, Нарка.

В першій півгрі, нашим нічого не виходило. Нервозність, тяжке ледовато-сніжне грище вже взародку паралізували акції „Львова". Противник опанував середину грища та скорими акціями лівої сторони нападу створював грізні ситуації під нашими воротами. В тому часі і здобув двоє воріт.

В другій половині гри образ змінився. „Львів" збільшив темпо, гарними комбінаціями помочі й нападу перебрав ініціятиву в свої руки, стиснувши противника на його половині грища. Посипались наріжняки, як з рукава, навіть наші оборонці стріляли по воротах противника. Фльореско здобув перші ворота для „Львова" з гарного наріжняка. В п'ять хвилин пізніше Капустянський по гарній комбінації цілого нападу здобув вирівняння для „Львова".

„Львів" атакує далі, Григорович перестрілив карного та Пустай на дві хвилини до кінця гри знов з карного здобув треті ворота та перемогу для „Львова".

На 12 лютого ц. р. назначені були змагання із Ст. Ендрюс в Дітройті.

УАСК „Львів" — щасти Вам Боже.

А. Потічний

ЗБІРНА ЗДА ПРОГРАЛА З КОЛЮМБІЄЮ

В неділю 5 лютого репрезентанти футболу ЗДА, в складі яких грав теж українець Зенон Снилик, тепер змагун „Левів" з Шикаґо, програли свої міжнародні змагання з Колюмбією в її столиці Боготі. Вислід 2:0 в користь Колюмбії теж не вдоволив 35,000 глядачів — симпатиків Колюмбії, та показав обидві дружини у дуже слабому світлі.

Причиною низького рівня гри можна вважати зливний дощ та внаслідок цього розмокле грище. Американська репрезентація виявила великі браки, та заграла слабо як цілість, так, що можна сподіватися зміни способу добору змагунів до збірної при наступній нагоді.

ГОКЕЇСТИ ЗДА ВИЇХАЛИ НА ТУРНЕ ДО ЕВРОПИ

Напередодні міжнародних першенств в гаківці, які мають відбутися в Женеві, Швайцарії, вже від 2—12 березня, збірна ЗДА відбуде турне по декількох країнах Европи та розіграє товариські змагання з кращими їх дружинами.

В складі американської репрезентації гаківки остало мало змагунів з дружини минулорічних олімпійських чемпіонів, які перемогли були Канаду та Совєтський Союз. Серед трьох залишених з минулого року змагунів є відомий вже нам Джан Маясич з Евелет, Мінн. Вигляди американців у цих чергових першенствах світу невеликі. З новими змагунами без досвіду їх менаджер сподівається здобути правдоподібно п'яте місце після Канади, Сов. Союзу, Чехословаччини і Швеції.

„ЛЕВИ" У СІМКОВОМУ ТУРНІРІ

„ЛЕВИ" — „СПАРТА" 2:0 (1:0)

Шикаґо, 5-го лютого. — „Леви" перемогли слабу та немічну „Спарту", яка займає останнє місце в показнику гор Вищої Ліґи, після дуже слабої та нецікавої гри. До цих змагань „Леви" виступили в ослабленому складі, без Снилика та Терлецького, тому й годі було сподіватися високого висліду. „Леви", замість накинути противникові темпо та систему гри, пристосувалися до повільного стилю гри противників, у висліді чого здобули цих двоє воріт.

Скромний вислід 2:0 мимо виграної, некорисний для „Левів", бо про остаточне першенство Ліґи можуть рішати ворота (їх відношення), так, як це було в 1956 році, коли „Леви" через гірше відношення воріт опинилися на другому місці після „Іґелс". Те саме повторилося між „Левами" і Словаками в 1959 році. „Леви" повинні мати це на увазі, поки ще не пізно, а ланковий п. Орест Гладкий не повинен робити експериментів зі складом, коли залежить нам на тому, щоб „Леви" стали чемпіонами сімкового турніру.

В найближчу неділю „Леви" зустрінуться зі „Словаками" і тільки перемогою над цим претендентом на чемпіона задержать вони шанси на чемпіонат. Требра взяти під увагу, що поляки дружини „Іґелс" з імпортованими з Польщі змагунами є найсильнішим кандидатом на першуна турніру.

В змаганнях зі „Спартою" ворота здобув Ростик Маркевич: перші з подачі Стахровського з наріжняка, а другі вже на 19-ій хвилині з пробою. Найкращим змагуном у цій зустрічі був лівий оборонець „Левів", молодий, але твердий і скорий Андрій Еліяшевський. Склад „Левів": Кашуба, Еліяшевський, Скороход, Мелешко, Стахровський, Коханюк, Лоско, Маркевич і Крат.

Сумівські „Крила" програли з кандидатом на спадок з Вищої Ліґи, німцями клюбу „Ґрін - Вайтс" 1:4 і втратою цих двох точок самі опинилися поруч „Спарти" в грізній ситуації на дев'ятому місці. Дев'яте та десяте місце мають відійти до нижчої кляси — „Першої Дивізії". Одинокі ворота для „Крил" здобув Куляс з вільного.

Юнаки „Левів" програли заслужено з вислідом 1:3 змагання проти німців „Ґрін-Вайтс", граючи майже цілу першу півгру в п'ятку. Причиною цього було спізнення ланкового юнаків п. О. Банаха разом здругою групою своїх змагунів. В грі юнаки збивались купою, а воротар часто не знав, що робити з м'ячем. — В наших юнаків є охота до гри, але треба над ними попрацювати.

Петро Головатий

До З'їзду ООЧСУ

У числі за 15 лютого „Свободи" в інформації про 11-ий З'їзд ООЧСУ помилково випущено виступ на вечірці-забаві 11-го лютого, влаштованій для учасників З'їзду, письменника - гумориста Миколи Понеділка з новими гуморесками.

Альбанські комуністи закидають Америці підготову до нової війни

Београд. — Комуно-альбанський диктатор ген. Енвер Гокса, промовляючи на 4-му конґресі альбанської комуністичної партії, „перестерігав" своїх слухачів і західній світ, що нова американська адміністрація президента Кеннеді „приготовляє третю світову війну". Гокса твердив, що він має „докази", що Америка, разом з комуністичною Югославією і Грецією затіяли „змову" проти теперішнього альбанського режиму, та що тільки „чуйність" альбанського уряду і „готовість альбанської армії" внеможливили до цього часу виконання тієї змови. Виступ Гокси своїм напастливим тоном суперечив ніби-поміркованому тонові, що його прийняла совєтська пропаганда у відношенні до президента Кеннеді. За західніми коментарями, Гокса своїм виступом виразно підкреслив одностайність позицій комуністичного Китаю і Альбанії — проти позицій Москви, дарма що Гокса запевняв, що політика Альбанії спирається далі на „приязні з Совєтським Союзом". На тому альбанському збіговищі було 800 альбанців з партійно-державного апарату і комуністичні делеґати з 24-х країн.

Читайте українські книжки й газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — до сили!

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 18-го ЛЮТОГО 1961:

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Зоря", Відд. 69, в год. 7:00 веч., в домівці, при 33 East 7th St. — І. Різник, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори членів Б-ва св. Юрія, Відд. 239, в год. від 3 до 5-ої по пол., в домі Укр. Амер. Горожан, при 847 North Franklin. — Мих. Ковальчук, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Місячні Збори Відд. 430, в год. 7-9-ої веч., в Укр. Клюбі, при 23-ій і Бравн вул. — і в НЕДІЛЮ, 19-го ЛЮТОГО ц. р., в Укр. Клюбі, при 847 N. Franklin St. — О. Бакай.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 272, в год. 6:30 веч., в Іґел Голл, при 210 Church St. — На Річних Зборах в дні 21 січня ц. р. обрано Управу на 1961 р., в такому складі: К. Наконечний, предс.; Т. Ґеча, фін. секр.; І. Головка, кас.; П. Шило, рек. секр. Контр. Комісія: С. Дубей, В. Реневець, В. Яровенко.

ДІТРОЙТ, Миш. — Збори Т-ва „Згода", Відд. 20, в год. 4:30 по пол., в залі Укр. Дем. Клюбу, при 2376 Greyling St. — На Річних Зборах в дні 14-го січня ц. р. перевибрано Управу з 1960 р., а саме: И. Пригарський, предс.; І. Лотоцький, заст.; А. Триш, ф. секр.; И. Косій, рек. секр.; І. Крупка, кас. Контр. Комісія: П. Драґан, В. Тустанівський, М. Чорній. Опікуни хворих: А. Красіцький, Д. Рубаха, И. Годис.

НЕДІЛЯ, 19-го ЛЮТОГО 1961:

ВЕСТ ІСТОН, Па. — Збори Від. 438 ім. Є. Коновальця, відбуватимуться в кожну 3-ту неділю місяця. — Управа на 1961 рік: В. Франт, предс.; С. Терлецький, кас.; Стеве Терлецький, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Загальні Річні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 176, в год. 5-ій по пол., під адресою 964 E. 93rd St., Шикаґо-Південь. — І. Воробель, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Б-ва Преч. Діви Марії, Відд. 112, зараз по великій Службі Божій, в залі церкви св. ап. Петра і Павла. — Анна Шмуцак, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 127, в год. 11:30 перед пол., в церковній залі, при Філмор і Онейда вул. У вищезгаданому місці і часі Управа урядує кожної неділі. — Управа.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відділ 271, в год. 2:00 по пол., в залі на Лакаванна Евеню. — Управа.

ДІТРОЙТ, Огайо. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 175, в год. 1:00 по пол., в залі УНДому, при Мартін. — С. П. Крупка, секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Звичайні Збори Т-ва ім. І. Франка, в год. 2:00 по пол., в церковній залі, при 45-47 Hope Ave. — М. Мельник, рек. секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Збори Т-ва „Подільська Січ", Відд. 8, в год. 2:00 по пол., в залі Клюбу при 13 Washington. — Управа Т-ва просить всі місцеві і позамісцеві С-ва і Т-ва не справляти на день 9-го липня ц. р. жадних імпрез, бо наше Т-во матиме в цей день Пікнік. — М. Гарасимів, рек. секретар.

АЛЛЕНТАВН, Па. — Чергові Збори Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 147, в год. 2:00 по пол., в залі Укр. Прав. Громади. — І. Зазворський, секр.

САВТПОРТ, Конн. — Річні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Від. 84, точно в год. 4:00 по пол., в залі УНДому, при 279 Кінґс Драйф. На порядку Зборів — вибір Управи на 1961 р. — П. Дудко, секр.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 19-го ЛЮТОГО 1961:

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 342, в год. 2-ій по пол., в шкільній кімнаті ч. 2, при церкві св. Димитрія. — Управа.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Збори Відд. 370, в год. 12:45 по пол., в одній із шкільних заль церкви св. Михаїла. — Секретар Відділу збиратиме вкладки зараз по Службі Божій (8:30). — В. Гіна, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відділ 83, в год. 12:30 по пол., в Укр. Горож. Клюбі, при 847 Н. Френклін вул. — Ст. Гавриш, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Місячні Збори С-ва Рожд. Пресв. Богородиці, Відд. 259, в год. 1-ій по пол., в церковній залі, при 4952 So. Paulina St. — П. Трусяк, рек. секр.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 28-мільйонового майна організації!

Посмертна згадка

Ксеня ЛАМАЦЬКА РЕКРУТ, членка С-ва „Любов", Відд. 177 УНСоюзу в Провіденс, Р. Ай., упокоїлася в Бозі 1-го січня 1961 р., на 71-му році життя. Покійна народилася в селі Кривеньке, пов. Гусятин, Зах. Україна. До ЗДА прибула, разом з чоловіком 1907 р., до Провіденс, де і поселились на стало. 1919 р. Покійна зорганізувала С-во „Любов", Від. 177 УНСоюзу і була першою предсідницею Відділу. Працювала Покійна і на просвітянській ниві, не жаліючи ні труду, ні матеріяльної допомоги, як також давала пожертви на місцеві цілі та Рідний Край, як напр., в її рідному селі Кривеньке, її пожертви причинилися до побудови „Читальні Просвіти", Народного Дому та нової церкви. У глибокому смутку Покійна полишила чоловіка Омеляна, 2 синів: Володимира і Левка, 2 доньки: Ольгу і Ярославу, зятя д-ра І. Мохнацького та 8 внуків, і рідну сестру в Зах. Україні. Панахиди були відправлені у пох. заведенні, а Поминальне Богослуження в Укр. Прав. Церкві св. І. Хрестителя, при участі 3-ох священиків, багатьох визначних американців та місцевих й поза-місцевих громадян. Покійну поховано на парафіяльному цвинтарі св. І. Хрестителя у Валлей Фоллс, Р. Ай. — Вічна Їй Пам'ять!

І. Лаба, секр.

● РОЗШУКИ ●

ПОШУКУЮ
МИХАЙЛА ПАВЛИШИНА,
який перебував у таборі Pioner Kasserne Mittenwald. Тепер правдоподібно знаходиться в Канаді. Хто знав би його або він сам, прошу писати на адресу:
Fred HARHAY
2403 Cherry-Hill Avenue
Youngstown (9), Ohio

МАСУК ІВАН І СОФІЯ,
що жили до 1928 р. в Камінках Великих, пов. Коломия, воєвід. Станиславів Галичина, пошукує за ними Григорій ГУМЕНЮК, який живе тепер в Австралії. Відомості про них, прошу писати до:
M. BARTOSZEWICZ
88 Loepere Street
Buffalo 12, N. Y.

Анна Калюга,
пошукує свого брата
ГРИГОРІЯ СОСНУ,
сина Пилипа і Ірини, із села Ільковичі, Сокальського повіту, який до 1947 року перебував у Німеччині. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Mrs. Anna KIRBS
472 Circular Avenue
Hamden, Conn., USA
Заокеанські часописи прошу про передрук.

ВАСИЛЬ КУЛАКЕВИЧ,
із села Чаплі, пов. Самбір, пішов на Другу Світову Війну й слід по ньому пропав. Його дружина й діти пошукують його. Хто знав би дещо про нього, або він сам, якщо живе, прошу подати відомість до:
W. HALICH
910 N. 20th Street
Superior, Wis., USA

СТЕФАНА ВІННИК,
зі села Спатичі, ґм. Комарів, повіт Томашів Любл., Зах. Україна пошукує Алекс Ціс, син сестри Палашки зі села Рудки, ґм. Котліце, пов. Томашів Любл. Хто знав би його або він сам, у важній справі, прошу писати на адресу:
Alex CIS
2930 Dearing
Detroit 12, Mich.

ТАРЗАН, ч. 4602. „Турист", лорд Померой!

Моторовий човен стояв у пристанні ріки Кулі, із нього вийшов пасажир, коли Тарзан прощався з своїми приятелями...

І ось по узбережжі пристані ішла величезна, хвалькувата постать. Це був „турист", лорд Померой!